

Kaunokirjallisuuden Finlandia-palkintoehdokkaat, perustelut 2022

Lautakunta: Veli-Matti Pynttari, Sanna Keskinen ja Anu-Elina Lehti

Olli Jalonen: *Stalker-vuodet* (Otava)

Stalker-vuodet on vaikuttava läpileikkaus lähihistoriamme yhteiskunnasta ja politiikasta. Jalonen esittää romaanissaan tarkkanäköisen kuvauksen henkisen ilmapiirin muutoksesta, joka avautuu teräväksi uhkakuvaksi yksityisyytemme häviämisestä. Teos näyttää, että toisten seuraamiselle omistettu elämä jättää jälkeensä vain tyhjän kuoren. Jalosen proosa ei mahtaille, ei korota itseään. Se hurmaa lukijansa pienieleisellä varmuudella.

Marja Kyllönen: *Vainajaiset* (Teos)

Kyllösen romaanin keskiössä on suvereeni ja väkevä kieli, joka kutoo itsestään teoksen unenomaisten maailman. *Vainajaiset* on sukellus sukupolvet ylittävään syyllisyyteen, kateuteen ja vaikenemiseen, jotka purkautuvat pintaan yksilön epätoivoisten tekojen kautta. Poikkeuksellisen ilmaisuvoimainen romaani viettelee ja hämää lukijaa loppuun saakka. Se kylvää pelkoa, mutta tarjoaa silti toivon mahdollisuuden.

Heikki Kännö: *Ihmishämärä* (Sammakko)

Ihmishämärä kertoo ihmisen valtakauden päättymisestä elinympäristömme valtiaana. Kännö kirjoittaa jatkoa eurooppalaiselle jumaltarustolle ja tuo jumalat keskelle ilmastokriisin piinaamaa maailmaa, jossa rationaalisuus, teknologia ja tiede saavat väistyä jumalten tahdon tieltä. Romaanin mittakaavan hämmästyttävä laajuus, kerronnan vaivattomuus ja mielikuvituksen avaruus tekevät siitä vastustamattoman lukukokemuksen.

Iida Rauma: *Hävitys – tapauskertomus* (Siltala)

Hävitys on romaani kouluväkivallasta, syrjinnästä ja epäoikeudenmukaisuudesta. Koulukiusaamisen seurauksia armottomasti jäljittävä teos on yhteiskunnallisesti merkittävä puheenvuoro kaikenlaisen syrjinnän dynamiikasta, jonka äärimmäisenä päätepisteenä Rauma kuvaa päähenkilönsä psyyken hajoamista. *Hävitys* on lukukokemuksena raju: intensiivinen kerronta ei armahda lukijaa hetkeksikään.

Sami Tissari: *Krysa* (Aula & Co)

Krysa luo vaihtoehdoisen historian, jossa Neuvostoliitto kehittää ajattelevien koneiden verkoston. Tämä verkosto myös ennen pitkää hallitsee ihmisiä. Apokalyptisten visioiden ohella teos on sekoitus kujeilevaa nostalgiaa, veijariromaania ja vallatonta naurua, jonka omalakisuus voittaa lukijan helposti puolelleen. Romaani osoittaa loistavalla tavalla spekulatiivisen fiktion voiman kulttuurikritiikin välineenä.

Eeva Turunen: *Sivistynyt ja miellyttävä ihminen* (Siltala)

Turusen romaani luovii empatian ja turhautumisen välillä eri sukupolvien tilinteon hetkellä. Turunen rakentaa pistämättömän osuvilla havainnoilla kokonaisuuden, jossa huumori yhdistyy arkipäiväisyyteen ja melankoliseenkin pohjavireeseen. Romaanin säemäinen ja dialoginen ilmaisuohjaus ohjaa lukijan huomion kielen nyansseihin, joiden sävyt ja tunnelmat Turunen hallitsee nautinnollisella tavalla.